

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΚΑ'
Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 1105²

Κυριακὴ μετὰ τὴν Ὑψωσιν (Μάρκ. 8,34-9,1)
15 Σεπτεμβρίου 2013 (2004)

Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος
Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης

Ἡ ὑψίστη ἀξία τοῦ ἀνθρώπου

«Τί δώσει ἀνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;» (Μάρκ. 8,37)

Ὁ ἀνθρωπος! Εἶνε θέμα, ἀγαπητοί μου, ποῦ ἀπησχόλησε θεολόγους, φιλοσόφους, ποιητὰς, λογοτέχνας, ζωγράφους, ἰατρούς, βιολόγους, χημικούς. Γιὰ τὸν ἀνθρωπο δημιουργήθηκε πολιτισμός, ἀναπτύχθηκαν ἐπιστῆμες, κτίσθηκαν οἰκισμοί, ἰδρύθηκαν πόλεις· γιὰ τὸν ἀνθρωπο ἐγιναν πόλεμοι ποῦ συνετάραξαν τὴν ὑφήλιο. «Πολλὰ τὰ ἐκπληκτικὰ καὶ φοβερά, μὰ τίποτε φοβερώτερο ἀπὸ τὸν ἀνθρωπο», ἔφαλλε ὁ Σοφοκλῆς (Ἀντιγ. 332-333).

Ποιά, λοιπόν, ἡ ἀξία τοῦ ἀνθρώπου;

***

«**Χαριτωμένο πλάσμα ἀλήθεια ὁ ἀνθρωπος**», ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας (Μένανδρος), «**ὅταν εἶνε ἀνθρωπος**». Αὐτὸς ὁ λόγος μαζί μ' ἐκεῖνο ποῦ εἶπε ὁ παράλυτος τοῦ Εὐαγγελίου «**ἀνθρωπον οὐκ ἔχω**» (Ἰω. 5,7), δικαίωνουν τὸν Διογένη, ποῦ χαρακτηρίστηκε ὡς τρελλὸς ὅταν, μέρα μεσημέρι καὶ μέσα σὲ πλήθος κόσμου, μὲ τὸ φανάρι ἀναμμένο φώναζε· «**Ἀνθρωπον ζητῶ**». Δὲν ἔζησε ὁ δυστυχῆς Διογένης ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Πιλάτου, γιὰ νὰ τὸν ἀκούσῃ νὰ λέῃ «**Ἴδε ὁ ἀνθρωπος**» (Ἰω. 19,5) καὶ νὰ δείχνῃ σὲ ὅλους τὸν Θεάνθρωπο Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

Πολλοὶ ὅμως δὲν ἄκουσαν οὔτε τὸν Πιλάτο· στράφηκαν ἀλλοῦ νὰ βροῦν τὸν ἀνθρωπο. Εἶπαν πὼς βρῆκαν νὰ κατάγεται ἀπὸ τὰ ἄλογα κτήνη καὶ διεκήρυξαν, ὅτι ὁ ἀνθρωπος εἶνε ἐξευγενισμένο **παιδί τοῦ πιθήκου**. Ἀρνήθηκαν δηλαδὴ κάθε πνευματικὴ ἀξία καὶ ἀνωτερότητα στὸν ἑαυτό τους. Σ' αὐτοὺς ὁ Σωκράτης θὰ ἔλεγε· «**Γνῶθι σαυτόν**», μάθε τὸν ἑαυτό σου.

Ὁ Πασκάλ εἶπε, ὅτι ὁ ἀνθρωπος εἶνε συγχρόνως «**μεγαλεῖο καὶ ἀθλιότης**». Ὁ Καρρέλ ἔγραψε βιβλίο μὲ τίτλο «Ὁ ἀνθρωπος, αὐτὸς ὁ **ἀγνωστος**», κ' ἓνας ἄλλος «Ὁ ἀνθρωπος, αὐτὸ τὸ **κτῆνος**». Ὁ μέγας ὅμως πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας μας ἅγιος Γρηγόριος ὁ Νύσσης

ἔλεγε, ὅτι ὁ ἀνθρωπος εἶνε ἡ μικρογραφία τοῦ σύμπαντος, ἓνας **μικρόκοσμος** ποῦ περιέχει μέσα του τὸ **σύμπαν ὁλόκληρο**· καὶ τὴ γνώμη αὐτὴ ἀσπάσθηκε καὶ ἀνέπτυξε ἀργότερα ἓνας μέγας παιδαγωγός.

Γλύπτες, ζωγράφοι καὶ ἄλλοι καλλιτέχνες θέλησαν ν' ἀντιγράψουν τὸν ἀνθρωπο στὰ δημιουργήματά τους· δὲν τὸ κατώρθωσαν.

Τὸν ἀνθρωπο ἐρεύνησε καὶ ἡ ἐπιστῆμη τῆς χημείας· ἀνέλυσε τὸ **σῶμα του** στὸ ἐργαστήριό καὶ βρῆκε, ὅτι ἀπὸ αὐτὸ μπορούμε νὰ κατασκευάσουμε ἐπτὰ σαπούνια μὲ τὸ λίπος του, ἀρκετὰ μολύβια μὲ τὸν ἄνθρακά του, ἐπτὰ κουτάκια σπέρτα μὲ τὸν φωσφόρο του, ἓνα καρφί μὲ τὸ σίδερό του, καὶ νὰ γεμίσουμε ἓνα κουβᾶ ἀσβέστη μὲ τὸ ἀσβέστιό του. Ἰδοὺ ὁ ἀνθρωπος ἀναλυόμενος στὸ χημικὸ ἐργαστήριό.

Γεννᾶται ὅμως τὸ ἐρώτημα· **ὁ ἀνθρωπος εἶνε μόνο ὕλη;** εἶνε ἓνα ἐξευγενισμένο κτῆνος; Τότε λοιπὸν δὲν ἔχει ἀξία. Ποιὸς λογικὸς νοῦς μπορεῖ νὰ δεχθῇ κάτι τέτοιο; Αὐτὰ τὰ ὑλιστικὰ συμπεράσματα ὠδήγησαν στὴ δημιουργία τῶν στρατοπέδων τοῦ Ἄουσβιτς, ὅπου χιλιάδες ἀνθρωποὶ μεταβλήθηκαν σὲ σαπούνη.

Ἄλλὰ πάνω ἀπ' τὴν ἀνθρώπινες γνώμες, ἀδελφοί μου, ἀσάλευτη πυξίδα, στέκει ἡ **διδασκαλία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ**, ποῦ κατευθύνει στὴν ἀλήθεια καὶ τὴ σωτηρία. Κατ' αὐτὴν ὁ ἀνθρωπος δὲν εἶνε κτῆνος, μόνο ὁ στᾶ καὶ σάρκες, εὐτελεῖ χημικὰ στοιχεῖα. Γιὰ ὅλα τὰ δημιουργήματα ὁ Θεὸς «**εἶπε, καὶ ἐγενήθησαν**» (Ψαλμ. 148,5)· τὸν ἀνθρωπο ὅμως τὸν ἐπλασε ἰδιαιτέρως, «**κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν**» Θεοῦ (Γέν. 1,26). Ὁ ἀνθρωπος **ἔχει μέσα του ψυχὴ ἀθάνατη**. Αὐτὸ εἶνε τὸ μεγάλο προνόμιο ποῦ δόθηκε ἀποκλειστικὰ σ' αὐτόν.

—Πῶς νὰ δεχθῶ, ἔλεγε κάποτε ἓνας γιὰ τρὸς στὸν ἱεροκήρυκα τῆς πόλεώς του, τὴν ὑπαρξὶ ψυχῆς; οὔτε τὴν εἶδα, οὔτε τὴν ἄκουσα, οὔτε τὴν γεύθηκα, οὔτε τὴν ὠσφράνθηκα,

ούτε την ἔπιασα; **Καμμία ἀπὸ τὶς αἰσθήσεις δὲν μὲ πληροφορεῖ γι' αὐτήν.** Οἱ ἀγῶνες σας γιὰ σωτηρία ψυχῶν εἶνε οὐτοπία, ἀπάτη... Ὁ ἱεροκήρυκας ἀπήντησε· –Γιατρέ μου, εἶδατε ποτὲ πόνο; ἀκούσατε, γευθήκατε, ὠσφρανθήκατε, πιάσατε ποτὲ πόνο; –Ὁχι, ἀπήντησε ὁ γιατρός. –Τότε ν' ἀλλάξετε ἐπάγγελμα· ἡ ἐργασία σας εἶνε μιὰ οὐτοπία, μιὰ ἀπάτη. Ὁ γιατρός θύμωσε· –Μὴ μὲ βρίζετε· μπορεῖ ὁ πόνος νὰ μὴ ὑποπίπτη σὲ μία ἀπὸ τὶς αἰσθήσεις, πλὴν ὁμως τὸν αἰσθάνομαι καὶ μάλιστα πολλές φορές μὲ συντρίβει... Καὶ ὁ ἱεροκήρυκας προσέθεσε· –Ἔτσι κ' ἐγώ, γιατρέ μου, αἰσθάνομαι τὴν ψυχὴ· καὶ πολλές φορές μὲ γεμίζει ἀγαλλίασι καὶ εὐφροσύνη...

Οὐδεὶς λογικὸς ἄνθρωπος ἀμφισβητεῖ τὴν ὕπαρξι τῆς ψυχῆς, ὅπως δὲν ἀρνεῖται τὴν ὕπαρξι τοῦ πόνου. Ἐὰν τολμήσῃ, χιλιάδες πονεμένοι, μὲ ἓνα στόμα, θὰ διαμαρτυρηθοῦν.

Τὸ ὑλικὸ μέρος τοῦ ἀνθρώπου ἀλλάζει συνεχῶς. Τὰ κύτταρα ποὺ συνθέτουν τὸ σῶμα, ἀπὸ τὶς τρίχες τῆς κεφαλῆς μέχρι τὰ νύχια, διαρκῶς μεταβάλλονται, λέει ἡ ἐπιστήμη. Ποιὸ ὁμως εἶνε ἐκεῖνο ποὺ μᾶς βεβαιώνει ὅτι εἴμαστε οἱ ἴδιοι, ἐκεῖνο ποὺ μᾶς βεβαιώνει ὅτι εἴμαστε οἱ ἴδιοι, ἐκεῖνο ἀκριβῶς ποὺ ἤμασταν πρὸ 5, 10, 15, 20 ἐτῶν; Ἡ ψυχὴ! Αὐτὴ ἀποτελεῖ **τὸ ἀναλλοίωτο «ἐγώ»** τοῦ κάθε προσώπου.

Ἐχει λοιπὸν ψυχὴ ὁ ἄνθρωπος. Αὐτὴ τὸν κοσμεῖ, τὸν ἐμψυχώνει, τὸν ζωντανεύει. **Στὴν ψυχὴ ἔγκειται ἡ ὑψίστη ἀξία τοῦ ἀνθρώπου.** Τίποτε πολυτιμότερο καὶ ἀκριβότερο ἀπὸ αὐτήν, γιὰ τὴν ὁποία ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπε· *«Τί ὠφελήσει ἄνθρωπον ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;»* (Μάρκ. 8,36-37).

Ἄς φανταστοῦμε μία θεόρατη **ζυγαριὰ** κρεμασμένη ἀπὸ τὸ θόλο τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἡ ὁποία μπορεῖ νὰ ζυγίξῃ ἀξίες. Δηλαδή, ἂν βάλουμε στὸ ἓνα μέρος λίγο χρυσὸ καὶ στὸ ἄλλο πολὺ σίδηρο ἰσότιμο πρὸς τὴν ἀξία τοῦ χρυσοῦ, ἡ ζυγαριὰ θὰ ἰσοσταθμίξῃ. Στὸ ἓνα μέρος λοιπὸν τῆς ζυγαριᾶς νὰ βάλουμε ὅλα τὰ πλούτη τοῦ κόσμου· τὰ χρυσᾶ νομίσματα τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Ἀγγλίας, τὰ πολύτιμα πετράδια, ῥουμπίνια καὶ μαργαριτάρια τῶν Ἰνδιῶν· ὅλους τοὺς θησαυροὺς ἀπὸ τὰ ἔγκατα τῆς γῆς καὶ τὰ βάθη τῆς θαλάσσης καὶ τὰ πλήθη τῶν ἀστέρων. Νὰ ἔρθουν ἐν συνεχείᾳ ὅλοι οἱ στρατηλάτες καὶ αυτοκράτορες καὶ νὰ καταθέσουν τὰ σκῆπτρα καὶ τὰ παράσημά τους· νὰ ἔρθουν οἱ σοφοὶ καὶ πανεπιστήμονες καὶ νὰ καταθέσουν τὰ συγγράμματα, τὰ διπλώματα καὶ τὰ βραβεῖα τους... Καὶ στὸ ἄλλο μέρος

τῆς ζυγαριᾶς νὰ βάλουμε τὴν ψυχὴ ἑνὸς ἀσήμου, φτωχοῦ καὶ περιφρονημένου ἀνθρώπου. Θὰ δοῦμε τότε τὸ καταπληκτικὸ φαινόμενο, ἡ ζυγαριὰ νὰ κλίνει ἀμέσως καὶ μὲ ὄρμη πρὸς τὸ μέρος τῆς ψυχῆς!

«Τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;» (Μάρκ. 8,37). Ἀνυπολόγητος ὄντως ἡ ἀξία τῆς ψυχῆς, ποὺ δίνει καὶ στὸν ἄνθρωπο τὴν ὑψίστη ἀξία. Ἐνα μόνον ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς ἐμφανίστηκε στὴ σκηνὴ τοῦ κόσμου· **τὸ αἷμα τοῦ Θεανθρώπου**, ποὺ χύθηκε στὸ Γολγοθᾶ, γιὰ νὰ ξεπλύνῃ ὅλους ἀπὸ τὸ ῥύπο τῆς ἁμαρτίας, νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὴ σκλαβιά, καὶ νὰ τοὺς ἐξυψώσῃ στοὺς αἰθέρες ποὺ ἀρμόζουν στὴν ἀξία τους. Δικαίως ἓνας ἅγιος ἔλεγε· «Εἶμαι πρόθυμος νὰ βαδίσω μὲ τὰ γόνατα ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολι ἕως τὸ Δυρράχιο (τὸ τέρμα τῆς ἀρχαίας Ἑγνατίας ὁδοῦ), ἀρκεῖ νὰ σώσω μία ψυχὴ». Γιὰ μία ψυχὴ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς πῆγε περπατώντας στὴ Σαμάρεια σὲ ὥρα καύσωνος.

* * *

Δυστυχῶς ὁ ἄνθρωπος, καὶ μάλιστα σήμερα, δὲν σκέπτεται τὴν ἀξία τῆς ψυχῆς του. Ἐνῶ ἀγωνίζεται μέρα - νύχτα γιὰ τὸ σῶμα του, γιὰ τὴν ψυχὴ του δείχνει **ἐγκληματικὴ ἀδιαφορία**. Φανταστῆτε ἓνα πατέρα νὰ περιποιοῖται ἓνα ἄγαλμα ποὺ ἔστησε στὸ δωμάτιό του, νὰ φέρνῃ συχνὰ τὸ γλύπτη γιὰ νὰ τὸ συντηρῇ, καὶ ν' ἀδιαφορῇ γιὰ τὸ μονάκριβο γυιό του ποὺ εἶνε δίπλα ἐκεῖ κατάκοιτος καὶ πεινασμένος. Ἡ ἔναν ἄλλο νὰ δουλεύῃ, νὰ κουράζεται συνεχῶς, κ' ἐκεῖνα ποὺ κερδίζει νὰ τὰ διαθέτῃ γιὰ τὸν ἐξωραϊσμὸ καὶ τὸ σιδέρωμα τῆς στολῆς του, καὶ νὰ μὴ δίνῃ οὔτε δεκάρα γιὰ τὴν τροφή του. Μ' αὐτοὺς μοιάζουν οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι τοῦ αἰῶνος μας· ποὺ, ἐνῶ δείχνουν τόσο ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ σῶμα, ἀδιαφοροῦν γιὰ τὴν τροφή καὶ τὴν ὑγεία τῆς ψυχῆς τους. Δὲν εἶνε αὐτὸ **παραφροσύνη**;

Καιρὸς νὰ ξυπνήσουμε, νὰ συναισθανθοῦμε τὸ ἔγκλημα ποὺ διαπράττουμε, καὶ νὰ στραφοῦμε πρὸς τὸν ἐξαγνισμὸ καὶ τὸν καταρτισμὸ τῆς ψυχῆς μας· διότι ἡ ἀξία τῆς αὐξήθηκε περισσότερο ἔνεκα τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ποὺ χύθηκε χάριν αὐτῆς.

Θὰ κλείσω μὲ τὰ λόγια τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ· *«Ψυχὴ καὶ Χριστὸς σᾶς χρειάζονται. Αὐτὰ τὰ δύο ὅλος ὁ κόσμος νὰ πέσῃ, δὲν ἡμπορεῖ νὰ σᾶς τὰ πάρῃ, ἐκτὸς καὶ τὰ δώσετε μὲ τὸ θέλημά σας. Αὐτὰ τὰ δύο νὰ τὰ φυλάγετε, νὰ μὴ τὰ χάσετε»* (ἡμέτ. ἔρν. Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός, σ. 193).

(†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος